

A Kúria a Győri 7. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Ádám János ügyvéd) által képviselt felperesnek, a dr. Mendlik György ügyvéd által képviselt alperes ellen, az alperes pernyertessége érdekében fellépő és a Csizmadia és Szabó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csizmadia Attila ügyvéd) által képviselt Biztosító beavatkozó közreműködése mellett, kártérítés megfizetése iránt, a Soproni Városi Bíróság előtt, P.21.248/2006. szám alatt folyamatban volt, majd a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Pf.20.018/2011/9. számú jogerős ítéletével befejezett perében, az alperes részéről, 5. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyalás alapján meghozta a következő

k ö z b e n s ő   í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy térítse meg a felperesnek 15 nap alatt 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Megállapítja, hogy a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték összege 36.000 (Harminchatezer) forint.

A közbenső ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2006. július 1. napján, munkáltatója által szervezett rendezvényen vett részt az alperes által üzemeltetett bobbályán, ahol balesetet szenvedett, amelynek során térd- és sípcsont, valamint szárcapocs sérülései keletkeztek, kórházi kezelésre és több műtéti beavatkozásra szorult. A balesetről a helyszínen jegyzőkönyvet vettek fel, amelyet azonban a felperes nem írt alá és a felperesnél maradt példányról hiányzik az általa használt bobbakcsi száma is.

A felperes keresetében e balesetből származó vagyoni és nem vagyoni kára megtérítése iránt támasztott igényt az alperessel szemben. Követelését elsődlegesen a veszélyes üzem üzembentartóját terhelő felelősség szabályaira, másodlagosan a kártérítési felelősség általános szabályaira alapította.

Az alperes és a beavatkozó ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezésükben vitatták a veszélyes üzem üzembentartóját terhelő felelősség törvényben meghatározott feltételeinek a

fennállását és tagadták, hogy az alperes kártérítési felelősségét megalapozó felróható magatartást tanúsított.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján megállapította, hogy a perbeli bobbálya bejáratánál figyelmeztető táblát helyeztek el a pálya helyes használatáról, valamint a tiltó szabályokról. Az indulási oldalon háromnyelvű tábla tájékoztat az utazási feltételekről, valamint az alperes sportlétesítmény üzemeltetői minőségéről, továbbá piktogram mutatja a gyorsítás és lassítás helyes módját. Mindebből az elsőfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az alperes megfelelő tájékoztatást nyújtott a létesítmény használatáról, amellyel kapcsolatban a részéről jogellenes magatartás nem mutatható ki. A beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján rögzítette, hogy a bobbakocsi drótkötél húzza a pálya legmagasabb pontjára, ahonnan a gravitációs erő hatására, terelővályúban halad a legalacsonyabb pontig, amelynek során nem kormányozható, sebessége fékkarral szabályozható. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a bobbakocsi egyszerű felépítésű játékszer, amely egyszerűen, különösebb előképzettség nélkül használható. Ezért az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, miszerint az ismertett objektum a veszélyes üzem törvényben meghatározott, valamint a bírói gyakorlat által kimunkált kritériumainak nem felel meg, így az alperes objektív felelőssége sem állapítható meg. Rámutatott továbbá, hogy a perben a szakértői bizonyítás sem a baleset okát, sem a bobbálya működési rendellenességét nem tárta fel, ezért az általános szabályok alapulvételével szintén nem látott lehetőséget az alperes kártérítési felelősségének megállapítására.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán meghozott jogerős közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság döntését megváltoztatta és megállapította, hogy az alperes felelősséggel tartozik a felperest 2006. július 1. napján ért balesetből származó kárért. Az elsőfokú bíróságtól eltérően úgy foglalt állást, miszerint az alperes által üzemeltetett bobbálya veszélyes üzemnek minősül. Ennek megállapítása során a mérlegelés körébe vonta, hogy a baleset pontos lefolyását megállapítani, valamint a balesetet szenvedett bobbakocsi megtekinteni nem lehetett, továbbá lecsúszás közben a bobbakocsi haladását emberi beavatkozással befolyásolni nem lehet, annak során csak a fizika törvényei érvényesülnek, illetőleg a bobbakocsi viselkedését és egyensúlyi helyzetét a rajta ülők reakciója jelentősen befolyásolja. Ennek alapján igazoltnak látta, hogy csekély hiba is aránytalanul nagy kár okozására képes. Ugyanakkor a másodfokú bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy a baleset bekövetkezésében a felperes nem megfelelően megválasztott sebessége is közrehatott volna, mivel az igazságügyi szakértő véleménye szerint a baleset bekövetkezésének mentén húzódó kanyar fékezés nélkül is bevehető. Utalt a másodfokú bíróság arra is, hogy

a baleset veszélyes üzemi jellegéből következően a perben az alperesnek kellett volna bizonyítania, miszerint az a működési körén kívül eső, elháríthatatlan okból következett be, amelynek azonban nem tudott eleget tenni. A bobbólya használatának elemzése körében a másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az a veszélyessége miatt nem tekinthető játékszernek, de rendeltetése alapján sporttevékenységnek sem, ezért nem vonható le olyan következtetés, miszerint a használat egyben valamilyen veszély vállalásával is együtt járna.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntésének helybenhagyása iránt. Ebben alapvetően a bobbólya veszélyes üzemmé minősítését támadta. Vitatta a másodfokú bíróság azon ítéleti megállapítását, amely szerint lesiklás közben a bob haladása emberi beavatkozással nem befolyásolható és hangsúlyozta, hogy a fékkarnak épp ez a rendeltetése. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a bobbókocsit és a lesikló pályát együtt értelmezte és így jutott arra a következtetésre, miszerint az veszélyes üzemmé minősül. Állította, hogy a bobbólya önmagában egy veszélytelen és semleges objektum, amelyben veszélyt kizárólag a sebesség helytelen megválasztása jelenthet, amellyel kapcsolatban a használók megfelelő figyelmeztetésben részesülnek. Kifejtett jogi álláspontja szerint egyébként a lesiklás során üzembentartónak a benne ülő személy minősül.

A beavatkozó a felülvizsgálati tárgyaláson ugyancsak a felülvizsgálati kérelem teljesítését kérte.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést a bobbólya veszélyes üzemmé minősítésének téves jogi megítélésében jelölte meg [Pp. 270. § (2) bekezdése]. Ezért a jogerős ítélet kizárólag abban a keretben volt felülbíráható [Pp. 275. § (2) bekezdése].

A Pp. 273. § bekezdése akként rendelkezik, hogy a felülvizsgálati kérelmet megváltoztatni nem lehet. Ebből okszerűen az következik, hogy a felülvizsgálati kérelmet a benyújtására nyitva álló 60 napon belül előterjesztett tartalom szerint, az addig megjelölt jogszabálysértések tekintetében kell elbírálni és a jogszabálysértések köre a 60 nap elteltével már nem bővíthető. Ezért a jelen felülvizsgálati eljárás keretei között a Kúria már nem vizsgálhatta, hogy a felperes munkáltatói rendezvényen

elszenvedett balesete mennyiben tartozna munkaügyi bíróság hatáskörébe.

A Ptk. 345. § (1) bekezdése értelmében, aki fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytat, köteles az ebből eredő kárt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

A Pp. 164. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság valamilyen tényt valónak fogadjon el. A Pp. 3. § (3) bekezdése pedig kimondja, hogy ennek esetleges sikertelenségét a perben a bizonyítás terhét viselő fél hátrányára kell figyelembe venni. A Ptk. 345. § (1) bekezdésére figyelemmel ebből az következik, hogy a perben a felperesnek azt kellett bizonyítania, miszerint az alperes fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatott és kára ezzel okozati összefüggésben következett be. Ezzel szemben a kimentés körében az alperest terhelte annak bizonyítása, miszerint a kárt a tevékenysége körén kívüli elháríthatatlan ok idézte elő.

A fokozott veszéllyel járó tevékenység fogalmát jogszabály nem határozza meg, annak fogalmi elemeit és működési körét a bírói gyakorlat munkálta ki. Eszerint minden esetben a vizsgálat körébe kell vonni az adott tevékenység tárgyait, eszközeit és nyersanyagait, valamint a tevékenység teljes folyamatát és ezek elemzésével lehet állást foglalni abban a kérdésben, miszerint az ennek során bekövetkező esetleges rendellenesség milyen hatást gyakorol a környezetre, valamint az ott tartózkodókra.

A pálya veszélyes üzemi jellegének elbírálása során a Kúria abból indult ki, miszerint az alperesi bobbálya több pontján, így a bejáratnál, a lesiklás kezdetén és a kanyarokban is táblák figyelmeztetnek a veszélyre, valamint a fékezésre és a megfelelő követési távolság betartására. Ennek célja nyilvánvalóan az előbbiek elmulasztásából származó veszélyhelyzetek elkerülése. Ebből okszerűen az következik, hogy a pálya üzemen tartásával kapcsolatban maga az alperes is számolt olyan veszélyhelyzetekkel, melyeket a táblák kihelyezésével kívánt elkerülni. Ez a tény pedig az objektum veszélyességének elbírálása során a mérlegelés körébe vont tényezők egyikeként vehető figyelembe.

A jogi minősítés során figyelemmel kellett lenni a veszélyes üzemi tevékenység eszközének minden elemére, ide értve az 1 m széles és 750 m hosszú, rozsdamentes acéllemezről készült lesiklópályát, a bobbkocsikat, valamint az egyéb kiszolgáló berendezéseket, tovább a pálya legmagasabb és legalacsonyabb pontja közötti magasságkülönbséget és a 30 km/h körüli elérhető legnagyobb sebességet.

Emellett mérlegelni kellett a bobbálya rendeltetésszerű használatának teljes folyamatát, ezen belül hogy a bobbocsi mozgásának irányát a pálya íve határozza meg, míg mozgási sebességét a benne utazók fékezéssel befolyásolhatják. A szakértői vélemény alapján külön kiemelandó, hogy a bobbocsi viselkedését és egyensúlyi viszonyait a rajta ülők reakciója jelentősen befolyásolja, amellyel kapcsolatban nincs kihelyezett tájékoztató tábla sem. A jármű fékezhetőségével kapcsolatban az alperes megalapozottan hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében arra, miszerint a másodfokú bíróság ítélete tévesen tartalmazza azt, hogy a bobbocsi sebességét a benne ülők nem befolyásolhatják és az kizárólag külső tényezőktől függ.

A most felsorolt körülményeknek az egybevetésével és a 750 méteres pályaszakasznak, a pálya lejtésének, az elérhető 30 km/h sebességnek, valamint az ebben rejlő lendület és mozgási energia nagyságának a mérlegelésével a Kúria úgy foglalt állást, hogy helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor az alperes által üzemeltetett bobbálya objektumot veszélyes üzemnek minősítette. Ezt erősíti meg az a szakértő által is kimutatott tény, hogy bár a bobbocsi elvileg jól fékezhető, de annak viselkedését és egyensúlyi viszonyait a rajta ülők reakciója - mint bizonytalansági tényező - jelentősen befolyásolja.

A bobbálya veszélyes üzemmé minősítéséből okszerűen következett, hogy előtérbe került az alperesnek a kimentéssel összefüggő bizonyítási kötelezettsége. Ezzel kapcsolatban szintén helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az nem vezetett sikerre, mert az alperes a működési körén kívül eső elháríthatatlan okot nem tudta bizonyítani.

Az alperesnek a bobbálya sporteszköz jellegével összefüggő védekezését a Kúria nem osztotta. Kétségtelenül vannak olyan sporteszközök, amelyek igénybevétele szükségképpen együtt jár a károsodás bizonyos kockázatával és ez az önként vállalt kockázat kihat a kártérítési felelősség kérdésére is. Ilyennek minősítette például a Legfelsőbb Bíróság a vitorlázó repülést (BH 1977.17.) vagy a Fővárosi Ítéltábla a bűvárúszást (6.Pf.21.135/2006/4.), illetőleg a siklóernyőt (6.Pf.20.541/2011/4.). A bobbálya azonban ezekkel nem hasonlítható össze sem a tevékenység felkészültségi igényét, sem pedig annak jellegét illetően. A bobbálya ugyan nem játékszer, de nem is sporteszköz, nem fejleszt semmilyen emberi képességet vagy készséget, továbbá igénybevétele a rendszeresség nem jellemző. Annak célja az alkalmi jellegű, szabadtéri szórakozás és kikapcsolódás, aki abba beül, semmilyen kockázatot nem vállal. Ezért az alperes ilyen ok miatt sem mentesülhetett a kártérítési felelősség alól.

A fent kifejtettek eredményeként a Kúria a jogerős közbenső

ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta, mivel az a jogszabályoknak megfelel.

Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett sikerre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles megtéríteni a felperes jogi képviselőjével kapcsolatban, a per e szakaszában felmerült költséget. A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték összegét pedig a Kúria csupán megállapította azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell majd döntenie.

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő

HM